

НА СУМЩИНІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ПРО КНЯЗЯ ІГОРЯ

Наукова і літературна громадськість Сумщини відзначила 795-ті роковини з дня смерті славетного князя Київської Русі, героя «Слова о полку Ігоревім» Ігора Святославича. Ця дата співпала з 190-річчям з часу першого надрукування в Україні шедевра давньоруської культури.

Як зазначив у бесіді зі мною дослідник «Слова» археолог, доцент Сумського державного університету Віктор Звагельський ця історична і легендарна постать та неперевершений літературний твір мають безпосереднє відношення до поліського Сіверського краю. Адже Ігор був Новгород-Сіверським і Чернігівським князем. Похід на половців здійснював по Чернігівській і Сумській землях. У старовинному граді на високих берегах ріки Сейм — Путивлі, що був форпостом, плакала-тужила за полоненими русичами його дружина княгиня Євдокія Ярославна і де тепер на крутій кручі стрімкого блакитного Сейму встановлено їй пам'ятник.

А перший в Україні переклад «Слова» з давньоруської на тодішню сучасну мову зробив видатний сумський просвітитель Олександр Паліцин.

Його твір було надруковано у 1807 році у першому українському університеті — у Харкові.

У ці дні заслужено і щемно був також пошанований професор Сумського педінституту, член-кореспондент академії педагогічних наук України, один із провідних патріархів слов'янського і українського «Слово»-знавства Павло Охріменко, який недавно пішов із життя. (До речі його поховано у Щорсі Чернігівської області на батьківщині дружини). Він майже півстоліття присвятив науковій пошуковій роботі по вивченню і дослідженню «Слова».

Знаменним древнім подіям приурочена і виставка графіки та літератури у Сумському обласному художньому музеї, де також достойно представлено новий і вже досить популярний науковий журнал «Сумська старовина», редактором котрого є Віктор Звагельський. У виданні вміщено статті про дослідження і переклади «Слова» Михайлом Максимовичем, Тарасом Шевченком, Іваном Франком, Максимом Рильським, відомим сучасним поетом-піснярем, перекладачем Богданом Стельмахом. Тут є і експонати із зібрання відомого популяризатора «Слова», дослідника і краєзнавця із Новгород-Сіверського С. Воїнова.

Про вікопомні дати нагадують відвідувачам і експонати Путивльського історико-культурного музейного заповідника.

Сумські кіноаматори присвятили талановитим дослідникам «Слова» документальний кінофільм «Пам'ять добра».

Микола ВОРОНЕНКО.

РАДЯНІЗАЦІЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ В 1939-41 рр.: ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБКОМ КП (Б) У ДІЄ

17 вересня 1939 року, згідно з пактом про ненапад від 23 серпня 1939 року між Німеччиною та Радянським Союзом, частини Червоної Армії під командуванням маршала С. Тимошенка перейшли кордон Польщі і вступили на територію Західної України.¹ Народні Збори, які відбулися у Львові 27 жовтня 1939 року, ухвалили резолюцію про приєднання Західної України до Радянського Союзу.² На західноукраїнських землях повним ходом пішла радянізація, бо радянське керівництво прагнуло якомога швидше поставити під свій контроль всі сфери життя західних областей, уніфікувати їх.

Для виконання цього завдання були залучені значні сили з перевірених кадрів українців та росіян УРСР, адже радянська влада не довіряла місцевому населенню, особливо інтелігенції. Як правило, це були партійні та радянські працівники, службовці НКВС та інші посадові особи, хоча в документах того часу їх часто йменували спеціалістами.

Уже з вересня 1939 року їх почали відряджати до новоприєданого краю. Спеціалістів такого гатунку направляла і Чернігівська область. Серед них знаходимо прізвища Кучера — заввідділом пропаганди та агітації Чернігівського міськвиконкому,³ Бойка — завпартвідділом редакції газети «Червоне Придніпров'я»,⁴ Козловського — заступника директора по політичній частині Батуринського МТС,⁵ Комбердяна — начальника Любецького РВ НКВС, Криворука — начальника Борзнянського РВ НКВС, Пастернака — начальника Лосинівського РВ НКВС,⁶ Шкудова — співробітника особового відділу НКВС,⁷ Шевченка — нарсуддю дільниці Олішівського району,⁸ Ніколаєнка — заврайощадкасою Щорського району,⁹ Барковича — заврайздороввідділом Борзнянського району¹⁰ тощо.